

LIBRIS

We know
books

Descrierea CIP poate fi consultată
pe site-ul Bibliotecii Naționale a României.

© Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate.
Această carte nu poate fi reprodusă parțial sau total,
prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice alt mijloc,
fără permisiunea în scris a Editurii pentru Artă și Literatură.

Tărâmul viu .. *povești cu miez* ..

Copyright © Andra Samson, 2026
Toate drepturile rezervate

Editor: Violeta Borzea
Redactare: Carmen Florea
Tehnoredactare: Gabriel Ionescu
Copertă: Loredana Dumitru
Imaginea copertei: lucrarea *Phoenix Bird*,
de Alexandra Hochreiter

ANDRA SAMSON

Tărâmul viu
.. POVEȘTI CU MIEZ ..

EDITURA PENTRU ARTĂ ȘI LITERATURĂ
București, 2026

Cuprins

TĂRÂMUL VIU	9
Tărâmul viu	11
ÎNTRE LUMI	23
Bătrânul clopotar	25
Zaza dintre lumi	31
Ochiul din cer	36
Ida	39
Zenaida	42
Cerul coborât pe pământ	46
Ilie	49
Balansoarul	53
Nora	59
Labirintul viu	64
Copil de leac	67
Cer de aur peste noapte	70
Viață trezită în uitare	72
Pătru	75
Buha nopții	78
Patru stele	81

Trezit în ceruri	84
Rădăcinile	87
ÎNTRE CER ȘI PĂMÂNT	91
fire de praf	93
∞	94
oracol	95
în urma pașilor tăi	96
RĂDĂCINI	97
Noapte cu duh	99
Oglinda	104
Ochii maicii Smira	106
Chiva de la răscruce	110
Sântoader	114
Douăsprezece nopți	118
Scânteia	121
Drum de noapte în lumină	125
Vlăhița	128
Nojițele	131
Șezătoarea	135
Miluna	139
Veac viu din grai ales	143
Duhovnicul din temniță	146
Șapte lacăte	148
Miez de pâine	152
CUVÂNT DE ÎNCHEIERE	157

TĂRÂMUL VIU

Tărâmul viu

Uunuu, doooi, treei, paatruu, cincii, zece, douăzeci, treizeci, paaa... zeci, cinzeci, șai..., șaptezeci, obzzz... nouăzz... suuuutaaa! Cine nu e gata îl iau cu lopataaa!, lungi silabele Mina, savurându-și victoria. Avea aproape șase ani și își dorea cu râvnă să numere mai repede și neapărat înaintea lui Filip, care avea doar cu un an mai mult. Așa erau ei, stăpânii pământului deja. Mina voia să prindă repede număratoarea ca să-i lase puțin timp de ascunziș, iar ea să apuce un strop cu coada ochiului să-i găsească repede cotlonul în care se furișă pitit de ochii ei.

Cu puțin înainte de a sfârși din numărare, își roti ochii pe sub mâna cu care se sprijinea de copac, ca să fure pe nevăzute din mișcările lui Filip. Alegea mereu să se pună la nucul din spatele casei, acolo unde începea dealul să urce spre pădure. De-acolo putea să-l păcălească pe fratele ei, fără ca el s-o știe. Copacul făcea umbră groasă și, de bătrân ce era, i se lungeau crengile până la pământ, așa că o acoperea destul de bine, cât să nu fie văzută când trișa. Sigur, de dragul jocului. Sub nuc se simțea ca ținută-n

brațe, iar bunicul chiar așa le spusese că fac copacii când îmbătrânesc, își coboară coroana din cer, iar când îmbrățișează oamenii, le dăruiesc o bucată din el.

— Te găseeeee! Nu scapi tu nepriiiiins, ia să vezi! lălăi Mina în timp ce se ducea glonț către șopron, unde-l zărise pe Filip că se furișase. Fata nu intra în șopron niciodată. Îi părea că bezna de-acolo o-nghite pe loc, iar ea nu-și putea închipui cum e în burta întunericului, așa că-l trimitea numai pe Filip, dacă era nevoie de ceva de luat. Mai știa că el se ascunde dinadins acolo, ca să-i facă-n ciudă. Acesta, de cum intră, se împiedică și se rostogoli până se lovi ușor cu capul de ceva tare. Își frecă fruntea să înmoaie cucuiul care avea să crească curând, iar când se dezmetici îi căzură ochii pe un lanț de chei lucioase de-i luau ochii. În viața lui nu văzuse așa ceva. Tot ce era adunat prin șopron era un morman de vechituri ruginite, prăfuite, de pe vremea când nici nu erau oameni pe lume, își închipuia el, așa de moșnegite îi păreau. Iar acum îi strălucea-n față minunăția asta de chei de parcă aveau lumină pe dinăuntru.

Se apropie cu teamă și o ridică. Prinseseră acum și mai multă strălucire. Le vârî în buzunar și căută să se ascundă, să nu-l găsească Mina.

— Aaaa-ha! Te-am prins! Te-am prins! Poți să zbori, să fugi, să pieri, că te-am prins deja de ieri, ochi la spate am și văd, nor și zbor și fac ce-mi ceri, cânta Mina, necăjindu-l.

Filip se posomorî și ieși leneș din șopron. La el ținea jocul atât de puțin. Mina mereu câștiga. Nu se prindea niciodată că pe el îl punea Mina să numere la stâlpul gardului, de unde îi putea vedea orice mișcare, iar ea își ale-

gea cele mai tainice locuri, în care el niciodată n-o ghicea. Acum era rândul lui, așa că se duse agale spre gard și începu numărătoarea... unu... doi... foarte molcom, cântărind literele, pentru că așa îi spusese Mina, să nu se grăbească. De cum auzi șase... șapte... Mina țâșni către foișor, acolo sus soarele era acasă, iar ea iubea lumina. Îi mai plăcea și că, la ora aceea, locul în care se odihneau razele făcea să pară că se forma un alt soare mai mic, o sferă înroșită care orbea preț de vreun ceas pe oricine privea înspre foișor, așa că nici nu se străduia prea tare să se ascundă. Doar urca repede și se amuza de Filip care bâjbâia pe jos. Lui nu-i venea ușor s-o caute în pod sau în foișor, sau prin copaci, pe unde se-ascundea mai mereu sora lui, pentru că i se învârtejea pământul sub el și i se făcea rău privind în jos. Orice înălțime îl punea la mare încercare.

De cum puse pasul pe ultima treaptă, Mina se prăvăli în culcușul pe care și-l făcuse special acolo din paie și dintr-o pătură veche. Mai împletise între timp și-un cuib la care chemase toată primăvara gugustiuci, iar acum dorința i se împlinise. De câteva zile o turturea îi dădea târcoale și adusese rând pe rând vreascuri și nuiele. Era semn bun, avea să-și facă casă acolo. Se tolăni mai bine pe pătură și aștepta amuzată să o găsească Filip abia după mai bine de-un ceas. Când însă își întinse piciorul stâng spre una dintre grinzile de lemn, îi alunecară ochii pe ceva care licărea. Se ridică într-o rână să-l vadă mai bine. Un lacăt. Jumătate de toartă era ruginită, dar nu de tot, iar restul părea ca nou, lucind tare acum în razele îmbelșugate. Ce-o fi cu asta aici? Ieri nu era, șopti Mina, vrăjită de ciudățenia asta. Și ce treabă are un lacăt aici? Las' că văd eu ce fac cu el, și îl strecură în buzunar.

Niciunul nu ghicea încă cum aveau să li se sucească visele, numărătorile, gândurile, ghicitorile.

*

— E a mea!

— Ba a mea!

— Eu n-am mâncat decât două, tu patru.

— Ba e a mea! plesni Mina plăcinta care rămăsese pe farfurie, că se zdrobi de tot. Acum e a ta. Ha! Ce plească! Arată ca o pătlăgică. Pufni în răs și mai tare.

Filip se uita cu jind la plăcintă, dar nu reușea să-și rupă pofta de mândrie. Până la urmă își călcă peste inimă și-o mănca, așa sleită.

Dada Dida îi privi înduioșată. Ar fi vrut să-i dojenească, dar știa ea bine că vremea trece clipind și n-avea ea să se mai întâlnească cu ciondănelile lor o viață, așa că-și văzu de curățat ceapa în continuare. Nici ea nu știa dacă ochii i se umeziră din pricina acesteia sau a goanei cu care alerga timpul năuc de-i făcuse copiii mari. Îngrijea de ei de când aveau abia un an, când îi lăsase soră-sa în grijă, pentru că picase bolnavă la pat. Erau ai ei, și-și stăpânea greu dragul, cât să nu li se suie tare la cap, dar de data asta se lăsă în voia lacrimilor. Oricum ei nu se prindeau, doar Dada curăța ceapă, nu?

— Dadida, mai vreau una, zise Filip, molfăind felia de plăcintă cofleșită.

— Mai face Dadida, mai face, dar mai pe seară. Acu' tre' să văd de coșcogeamite cocoș... Hai, voi mai zbugu-iți-vă p-afară înc-un pic.

Dadida îi spuneau dadei, de când erau mici. Pentru că se bâlbâiau atunci în așa nume rostogolit, amândoi

au ajuns să-i zică simplu Dadida și se hlizeau, cântându-i numele de cele mai multe ori: dam-da-di-dam... dam-da-di-dam... dadada... dididi... dododo... Apoi, o ștergeau repede să nu-i prindă o smotoceală, așa, de niciunde.

Filip se ridică și se duse-n cămară să-și toarne o cană cu lapte. Mina se furișă pe loc la urechea Dadei și-i șopti:

— Dadida, am găsit o comoară, știi? Da' nu mă zici la Filip, că vreau să ți-o arăt ție mai întâi. Și e a mea. Promiți? Zi, promiți? Că altfel nu-ți spun nimic.

— Hai, că nu zic. Ia, ce-i? zise Dida, ridicându-se greoi de pe scaun.

— Așa, hai! Ce să vezi? Când ne jucam pititea, tu, Dadidă, știi peste ce-am dat? M-am lovit un pic, da' să nu mă certî. Uite, am acoperit cu părul cucuiul ăsta și nu se vede. Las' că-mi trece mie repede. Nu-i bai. Așa, ia fii tu atentă aci! Ia uiteee, ce comoară am! Și Mina desfăcu cu mândrie și ochi bulbucăți legătura de chei. Eeeeeehhh? Se înfoi de plăcere Mina. Ia, uite tu, ce strălucesc! Și să vezi ce...

Chiar în clipa aceea, Filip ieși din cămară cu cana de lapte. Mina își înghiți cuvintele.

— Lasă acum, pe mai târziu.

Și îndesă cheile adânc în buzunar, de frică să nu strălucească prea tare de-acolo și să se dea de gol. Apoi o șterse fuga afară și se îndreptă către scara ce urca în pod.

Filip băgă de seamă repezeala Minei, dar își văzu de treabă și-și termină de băut laptele încet. Avea de gând s-o aștepte pe Mina, să plece și să-i dezvăluie Dadei o taină. Imediat ce se simți în siguranță și-o văzu pe fereastră pe Mina urcând în pod, se apropie de Dada și-i șopti:

— Dadidă, ai un pic de vreme și pentru mine? Uite curăț lângă tine ceapă, vrei?

— Hai, copile, șezi. Ia de zi-mi! zâmbi Dada complice.

— Dadidă, eu cred că pe-aici e-ngropată o comoară. Șșșșșșșș... Uite peste ce-am dat eu în foișor. N-o să crezi, dacă-ți zic. Și scoase cu băgare de seamă din buzunar lacătul, uitându-se încă o dată în jur să nu cumva să vină hoața de soră-sa și să-l vadă. Sus în foișor l-am găsit. Zi tu, nu-i așa că n-ai mai văzut așa lacăt cu lumină pe dinăuntru? Da' n-are cheie. Mi-e ciudă că n-are cheie. Eu cum o să văd pe unde vine lumina asta. Parc-a-nghițit un soare. Zi tu, nu?

Dadida păru un pic încurcată. Mai devreme crezuse că-l văzuse pe Filip strecurându-se în șopron, iar pe Mina cocoțată în foișor. Nici nu pricepea cum de se petrecură toate astea, când știa limpede că Filip fugea ca ars de înălțimi, iar Mina nici picată cu ceară nu s-ar fi apropiat de șopron. Dacă o trimitea cu treabă acolo, de șireată ce era ea, găsea ea o cale și-l trimitea pe el de-i făcea mereu treaba în locul ei. Până și noaptea mai lăsa lumina de veghe o vreme până ce adormea, ca să n-o sperie întunericul. Cine știe ce le-o trece prin cap, își zise-n sinea ei? În ultima vreme erau mereu puși pe șotii. Dar n-apucă să zică nimic, că Filip și țâșni afară și-o luă la fugă către dealul din spatele casei.

— Doamne, da' copiii ăștia și-or sucit mințile-ntre ei, ș-alta nu! bombăni ca pentru ea Dadida, în timp ce se puse din nou pe treabă.

*

— Șiiiiiiii? Întrebă nerăbdător Filip.

— Șiii... am fugit cât am putut eu de repede. Mai că voiam să am aripi, să zbor și să scap. Voiam să strig după ajutor, dar mi se-nnodase gâtul, știi tu cum e în vis, nu te auzi, zise Mina precipitat.

— Îhimm, mormăi abia auzit Filip. Șiii? continuă la fel de nerăbdător, dar vizibil mai necăjit că Mina nu intra în amănunte. De ce trebuia mereu să-i smulgă vorbele cu cleștele? În clipe ca acestea, se îmbufna că se răzgâia atâta, ținându-l pe el ca pe ghimpi.

— Șiii... abia pe urmă... lungi cuvintele din nou Mina, privindu-l șugubăț. Îi plăcea curiozitatea asta nestăpânită a lui Filip. Abia pe urmă am reușit să-mi trag sufletul și atunci am văzut ca prin ceață o poartă înaltă, uuuuuraș de înaltă, de fier. Eu eram cât un purice pe lângă ea și nici nu îndrăzneam să-mi ridic privirea. Era așa de înaltă poarta asta și așa de frumoasă, că mă temeam că dacă ajung cu ochii până sus, puf! dispere până să mă dumiresc eu ce se-ntâmplă. Nu era nimic împrejur, dar din spatele ei ajungea la mine un fel de lumină verzuie care mă învelea ca un nor. Pătrundea pe dedesubt, pe lângă balamale, dar ce m-a vrăjit era lumina care țâșnea prin lacătul cu care era ferecată poarta.

Filip făcu ochii mari, în timp ce una dintre buze îi rămăsese flască din pricina uimirii. Își înghiți sec un sunet.

— Ăă...

— Eh, continuă Mina, atunci te-ai furișat tu cu niște chei, o minunăție! Filip, tu m-ascuți? Sau ce faci? Parcă ai ochii agățați în perete, iar gura ți-e căscată cât o

șură. Ia vino-ți tu în fire, că nu-ți mai povestesc nimic, auzi? Eh, așa, atunci ai apărut tu, cu cheile astea strălucitoare, care-ți luminau drumul în bezna de până la poartă. Numai că, atunci când m-ai văzut, ai scăpat cheile pe jos, iar eu nu știu, de zgomot cred, m-am trezit. Vezi, Filip, ce faci? Ai stricat visul, trânti Mina vorbele în moalele capului lui Filip, care înțepenise înmărmurit de ce auzea. Nici nu mai știa când nu era el de vină pentru ceva. Toate se spărgeau în capul lui, dar acum era parcă prea de tot. Păi, el era de vină de ce se întâmpla în visul ei? Și mai și pufnea, dându-și ochii peste cap. Când dădu să-și deznoade limba, Mina țâșni din nou ca o zvârlugă, lăsându-l cu ochii atârnați peste golul care se formase în căpița pe care șezuseră până atunci. Și iute sări peste uluci, luând-o la fugă spre poiană.

Să-i fure el visul... Păi, cum să-i fure el visul?

*

— Hai, Dadidă, gata? bătu Filip din picior. Nu mai am răbdare, nu mai am. Hai odată că eu nu mai apuc să-ți zic nimic. Și ia să vezi că acu apare Mina iar și nu mai pot să suflu o vorbă. Hai!

— Da, măi copile, stai că mai am oleacă de curățat. Hai, măi, stai un pic că viu, viu.

— Nu, Dadidă, acu-i musai, nu pricepi? O să ne fure Mina timpul de la nas, când nici nu te prinzi. Tu crezi că n-o știu eu?

Dida se îndreptă de spate, lăsă mătura deoparte și-și trase un scaun mai aproape de Filip. În bucătărie se lăsaseră acum umbre înmuiate încă în razele soarelui în amurg. Prin ferestruică, aluneca mai întâi o perdea de

lumină pe vatră și apoi pe dușumeaua de lemn, încălzind-o. Apoi încă una pe capul lui Filip, răsfirându-se în fire multe străvezii, dând impresia că e un arhanghel. Dadida se așeză acolo, îi plăceau urmele de soare, parcă îmbrăceau cum nu se putea mai bine amestecul ăsta de talne în care se jucau copiii de o vreme încoace.

— Ia, zi, copile. Hai, că-s numa' și numa' ochi și urechi!

— Păi, să vezi, am visat că o vedeam pe Mina alergând ca apucata. Nu știu de ce fugea așa, ori de cine îi era frică. Am încercat s-o ajung, dar mi-era greu, parcă mergea pe nori. Parcă-i mânca, nu alta! Când am reușit de-am prins-o din urmă, aproape că m-am împiedicat. Nu știu cum ajunsesem ca printr-un culoar la o poartă uriașă de fier, dar atât de uriașă, Dadidă... cât un munte de uriașă. Șiiii... ei biiiine, prin ea... ieșea lumină fermecată. Știi? Era verde ca apa din iaz și strălucitoare ca o nestemată, de-ți lua ochii. Numa' că atunci când Mina-și aruncă ochii către mine, mi-or scăpat cheile, Dadidă, cu-așa un zgomot că ne speriarăm amândoi și ne-am trezit. Stăteam amândoi ca doi popândăi în capul oaselor în pat, în miez de noapte, la lumina lunii. Treji. Ne-am ridicat amândoi din pat apoi și am stat așa pe pervazul ferestrei o vreme. Mie mi-era rușine să-i zic că mă speriasem că eram amândoi acolo, în vis. Și cred că și ei îi era, dar tăcea mălc.

Dadida dădu din cap, privindu-l cu ochii tăvăliți prin miere, de drag. Vise, copilul meu, doar vise. Apoi se ridică și începu din nou să trebăluiească prin casă. Vise? Hm... își mormăi ea în gând. Mda... nu prea obișnuite. Să și le succescă așa... Ce-or fi pățit copiii ăștia, Doamne?

*